

Rapport fra prosjektbesøk i Bukavu, DR Kongo - febr 2016.

Bakgrunn Samarbeidet mellom skoler i Bergen og skoler i Bukavu DR Kongo startet i 1992. I 2013 ble det etablert en liten ideell humanitær organisasjon med navn Urafiki (swahili: vennskap) som koordinerer samarbeidet og bistår skoler ved behov. Samarbeidende parter i Bukavu har etablert en tilsvarende organisasjon som ivaretar den samme funksjonen.¹ Etablering av disse to søsterorganisasjonene har bidratt til at samarbeidet har økt i omfang, - fra to deltakende skoler i Bergen til fem – og i kvalitet. Antall samarbeidende skoler i Bukavu: åtte, med rundt 4000 elever.

I februar 2016 arrangerte Urafiki en ukes tur til Bukavu for å videreutvikle samarbeidet og følge opp pågående arbeid. Reisegruppen besto av totalt sju personer. To bergensskoler var representert; Lynghaug skole og Bjørndalskogen skole.

Mål med reisen

- Videreutvikle relasjonene og samarbeidet mellom samarbeidende parter i Bergen og Bukavu.
- Bidra til kvalitetsutvikling av undervisningen
- Følge opp arbeid med tomter, nybygg og utbedring på aktuelle skoler
- Kulturutveksling

Målsetting 1 Videreutvikle relasjonene og samarbeidet mellom samarbeidende parter i Bergen og Bukavu

- Urafiki har likeverd, respekt, gjensidig forståelse og vennskapsutvikling som grunnleggende verdier i alt arbeid. Urafiki-gruppen i Bukavu ønsket på denne bakgrunn å ta ansvar for hele opplegget under prosjektutviklingsbesøket, inkludert overnatting, transport og mat for samtlige deltakere, - slik Urafiki Bergen gjorde da skolekomiteen gjestet Bergen i 2014. Noen ble innkvartert privat og noen innlosjert på pensjonat, men spiste alle måltider privat. Denne ordningen ga rike muligheter til relasjonsbygging og kulturutveksling.
- Rektorer og lærere på våre åtte samarbeidsskoler deltok på seminaret vi gjennomførte under oppholdet. Rik anledning til faglig utveksling og uformell prat.
- Rektorene på seks av våre samarbeidsskoler deltok på dagstur til Centre de Rehabilitation des primates de Lwiro sammen med oss. Felles kulturopplevelser og god tid til samtaler og relasjonsbygging.

¹Kongolesiske myndigheters formelle godkjenning av organisasjonen Urafiki – Bukavu forventes å foreligge i løpet av april/mai.

Målsetting 2 Bidra til kvalitetsutvikling av undervisningen

I 2014 hadde Urafiki Bergen besøk av tre representanter fra Bukavu, to rektorer og skolesjef. Det som gjorde sterkest inntrykk på dem da de besøkte skoler i Bergen, var det relasjonelle samspillet mellom lærere og samspillet mellom elevene i undervisningssituasjonen. Vi ble allerede da bedt om å gjennomføre et dages lærerseminar med tema relasjoner under vårt neste besøk i Bukavu.

Grunnleggende premiss for seminaret: Vi kan ikke fortelle hvordan de skal drive skole i Kongo, men vi kan presentere hvordan vi tenker og hvordan vi forsøker å løse våre utfordringer – til refleksjon og inspirasjon.

24 skoler deltok på seminaret med rektor og minst en lærer fra hver skole.

Hovedpunkter i seminaret

- a) Bygge relasjoner mellom de tilstedeværende.
Det var derfor stor vekt på dialog, felles aktivitet, sang og mye humør
- b) Relasjon lærer – elev.
Vekt på sammenhengen mellom relasjon og læringsutbytte. (Jf bl.a. Hattie)
- c) Relasjon elev – elev
både for å utvikle trivsel og tilhørighet og for å støtte læringsarbeidet. Stor vekt på samarbeidslæring.

Urafiki skylder James Nottingham en stor takk for å ha oversatt sin bok «Læringsreisen» vederlagsfritt til fransk for oss i forbindelse med dette seminaret og for vederlagsfri tilgang til aktuelle nettressurser for våre samarbeidende skoler i Bukavu.

Det foreligger en mer utførlig oppsummering av seminaret.

Målsetting 3 Følge opp pågående arbeid på aktuelle skoler

Det var relativt kort tid til disposisjon for skolebesøk, så skoler som har fått prosjektmidler til kjøp av tomt, byggearbeider eller utbedring av eksisterende bygg ble prioritert. Men selv om vi hadde liten tid til å delta i undervisningen og hilse på lærere og elever, fikk vi fantastiske mottakelser med sang, taler og gaver på alle skolene.

Pågående prosjekter som ble fulgt opp spesielt:

- Det største pågående prosjektet er bygging av en 3 etasjers ungdoms-/ videregående skole i mur. Prosjektet er prioritert mht midler. Skolen – Kazaroho – har vært i drift som ettermiddagsskole i lokalene til en barneskole i mange år. Kazaroho er en kombinert ungdoms- og videregående skole (belgisk struktur) Tomt er kjøpt, og fundamentering av første byggetrinn er ferdig. Tomten ligger i en relativt bratt skråning, solid fundamentering er avgjørende. Flott å se tomt, det solide grunnarbeidet og treffe entreprenøren.
- Barneskolen Mulambula har fått midler til kjøp av tilleggstomt. En fin og flat tomt hvor det er lett å bygge. Skolen har nå ca 500 elever, men ønsker å utvide kapasiteten til

1000. Det er nødvendig i et distrikt hvor rundt 30 – 35 % av barna i skolepliktig alder ikke går på skole. Eksisterende skoler er i tre, planen er å bygge i mur på den nye tomten.

- Barneskolen Kabonde har fått midler til kjøp av tilleggstomt, utbedring av eksisterende trebygninger og et nytt bølgeblikktag. Også her fikk vi se en fin, flat tomt hvor det er lett å bygge. Stort behov for økt kapasitet også her.

Målsetting 4: Kulturutveksling

Det var stor vekt å kulturutveksling i programmet.

- Privat innkvartering ga godt innblikk i dagliglivet i en kongolesisk familie. Vi fikk blant annet delta i matlaging og ble kjent med mattradisjoner.
- Vi fikk innblikk i sang- og dansekulturen både på skolebesøkene og under besøk hos bashifolkets konge.
- Vi fikk ta del i kongolesiske gavetradisjoner hvor blant annet levende geiter, fargerike haner, egg innpakket i bananpalmeblader og fargerike stoffer står sentralt.
- Vi fikk besøke en tradisjonell kraal som fremdeles er bebodd. Levemåte, oppvekst og skolegang i perioden like etter at Kongo ble selvstendig var aktuelle tema for samtaler og refleksjoner.
- Skolekomiteen hadde ordnet med audiens hos bashifolkets konge, Mwami Kabare. Der fikk vi oppleve tradisjonell dans, vi ble kjent med ritualer ved innsetting av ny konge m.m. Vi fikk en interessant samtale med kongen både om skolegang i dagens Kongo og om den vanskelige situasjonen for pygmeene. Pygmeenes situasjon lå kongen spesielt tungt på hjertet.
 - På Centre de Rehabilitation des primates de Lwiro, et senter for naturvitenskapelig forskning og for beskyttelse av utsatte dyrearter, fikk vi møte og høre om noen spesielle slangearter og en hel del aper som etter planen skal tilbakeføres til regnskogsområdet.Senteret rommer også et interessant lite museum med bruksgjenstander fra tidligere tiders kult og dagligliv og gjenstander som har vært brukt av de kongelige.

Annet

Samarbeidsprosjekter mellom elever i Bergen og Bukavu

På sikt har vi et ønske om å utvikle samarbeidet mellom elever i Bukavu og Bergen via internett. For de fleste skolene i Bukavu vil ikke dette være mulig på mange år ennå av praktiske grunner, men *en* av skolene har allerede PC'er med internett. Denne skolen har fått en værmåler tilsvarende værmålerne som brukes på skolene i Bergen, og det er gjort avtale om utveksling av ukentlige værrapporter mellom de to skolene.

For Urafiki
Kjersti Werner (leder)

